

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Ap in fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc in biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Îngrozitor!

E îngrozitor, ceea-ce s'învârșesc slujbașii unguri. 'Ți-se face p'urul măciucă numai când te gândești la faptele acestor husari kossuthiști, la mirozeniile acestor oameni-neoameni.

Împotriva limbii noastre românești au pornit o goană, vrednică de Bașibozuci, de oameni din țeara șerpilor.

Legea, însași legea adusă de Unguri, la anul 1868 ne dă dreptul ca să ne folosim în afacerile noastre pe la cancelării, de limba maicii noastre.

Limba „statului“, cea ungurească, spune §-ul 1 din art. 44 din acea lege (de naționalități), că este limba țerii, adică să se folosească în dietă, la comitate, la comune, dar' pretutindenea e primită și limba naționalităților, în grain, la protocol, chiar și legile țerii, spune paragraful, trebuie să se întoarse pe limba popoarelor nemaghiare. Mai departe, zice legea (§. 7): fiecare locuitor din țeară, care pășeste fără ajutor advocațial, are dreptul de a se folosi de limba sa: 1. la judecătoria comunii sale proprie; 2. la judecătoria din propriul seu cerc; 3. la comitat; ear' judele este îndatorat a aduce judecata în aceeași limbă, în carea s'a așternut rugarea.

Așa zice legea! Dar' ce fac aceia, cari sunt puși să păzească legea? Ni-o spune — un țeran dela sate!

Eată ce ne scrie:

Noi țeranii dela sate,
N'avem parte de dreptate —
Numai jug purtăm pe spate...!
Să muncim și s'asudăm
Pe mai mari să-i susținem;
De 'i-am ține cât de bine,
Tot n'ai dreptate Române!
De 'i-am ține tot în birt,
Tot trăim noi necăjit!

Dările ni-se înmulțesc, drepturile strămoșești ni-se răpesc, acum și limba, voesc să ni-o facă, să o uităm cu de-asila, voesc să ne-o răpească și apoi cine? Tot acei tirani, cari din sudoarea și pânea românească trăesc.

Eată acum, iu'ite Dle Redactor și cinstiți cetitori, cum se poartă mai marii comunali — de pildă eată, că vă înfățișez pe unul, pe notarul Ungur din Copșa-mică. Acest pripășit a dat mare poruncă ungurească, că unul fiecare din locuitorii comunei Copșa-mică, care are vre-o afacere la cancelărie să vorbească numai în limba ungurească, ear' dacă vr'un locuitor al comunei susamintită, nu știe ungurește să-și ia lângă sine un potracăr, care știe bine limba ungurească și așa să meargă la cancelăria satului, făcută cu bani din sudoarea țeranului român.

O dovadă: Având Veronica Lascu o afacere la cancelărie a vorbit în limba dulce a mamei sale, în limba românească, la ce notarășul, făcându-se foc de mârșie, a aruncat-o afară, zicându-'i: „Dacă nu știe la tine ungurește, merge!“ E de însemnat, că susnumita femeie, știe ungurește, dar' spre cinstea ei fie zis, nu a voit să grăiască.

Tot așa a făcut notarășul și a doua oră, dar' tot așa 'i-a umblat, căci nu 'i-a reușit să o silească pe Veronica Lascu a vorbi în limba ungurească, cea urgisită, căci a zis Româna: *Eu nu am supt țiftă ungurească, ci țiftă adevărat românească!*

Așa e dle Redactor:

Noi țeranii dela sate,
N'avem parte de dreptate!

A—e, plugar român.

Așa suspină țeranul nostru din Copșa-mică și așa suspină și ceilalți țerani din cele vr'o 3000 de comune românești.

E îngrozitor aceasta: Un biet de notarăș să calce legea, într'un chip atât de revoltător!

Ca-și-când poporul ar fi pentru el, ear' nu el pentru popor!? Auzi lume și te minunează! Un popor întreg de oameni să învețe limba ungurească, 3 milioane de Români să se îndoaie cu limba barbară, căci altmintrelea 'i-se va răspunde ca Româncei Veronica Lascu: „Dacă nu ști ungurește, merge!“

Sântem scoși din lege, și e îngrozitoare starea de lucruri în care ne aflăm.

Ne rămâne însă o mângăiere, că fiecare Român va zice sus și tare, ca și Veronica Lascu: *Nu am supt țiftă ungurească, ci țiftă adevărat românească; românește voi vorbi, căci așa îmi poruncește legea neamului românesc!* „Cu toții să ne facem datoria și apoi urmeze ce va urma“ să fie legea scrisă în inimile noastre! Când astfel vom lucra, când astfel vom grăi, ca niște oameni dornici de libertate, gata a ne jertfi pentru limbă și drepturile ce ni-se cuvin, atunci în întreagă Europa, și în întreagă lumea va eși vestirea, că aici între Tisa și Carpați, trăește un popor lipsit de drepturi, dar' luptător pentru ele și atunci apoi pune-vom pe gânduri și pe slujbași și pe stăpânire și pe întreaga Europă!

Emanuil.

FOIȚA.

Înainte!

Pe marea tristă furtunoasă,
De veacuri multe noi plutim.
Dar' nu-'i scris, că 'n așa vieață
Prea crudă, ca să și murim!...

Departa ni-s'arată 'n zare
Limanul cel de mult dorit...
'Nainte dar' la lupta sfântă,
Cu pieptul earăși oțelit!

'Nainte cu puteri 'noite
Căci drumul este lung și greu...
Dar' cauza sfântă e cu noi,
Cu noi e bunul Dumnezeu!

Iosif Stanea.

Furtună.

Vrășmaș isbește vântu 'n geam
A ploii repezi picuri,
Eu dornic cuget la trecut,
La dulcile nimicuri...

Strălucitor răsare-atunci,
Iubitu-ți chip de ânger,
Și de iubirea de demult
Indurerat eu sânger.

Aș da un voac de fericiri
Să te mai văd odată,
Să mai trăesc în basmul sfânt,
Ce-a fost ca nici odată.

Zădarnic însă... cele vremi
De-apururi n'o s'apară,
Și vieața sufletului meu,
Furtuna e de-afară...

Ioan Scurtu.

Sfaturi bune.

De vrei să fi om senin,
Nu pretinde ban străin.

Unde nu ești invitat,
Nu alerga ca turbat.

Și de mergi la adunare,
Nu fi lacom la mâncare.

Pe cine ne-ncetat lucrează,
Domnul îl binecuvintează.

De te bate vre-un vrășmaș,
Du-te și-'i dă aldămaș.

Cine legea o hulește,
Fără lege să mimește.

Pentru neam și al lui bine,
Dă și sufletul din tine.

Elie Sêrbu.

Nici de brăuri nu încap.

Una din cele mai arzătoare dorințe ale Ungurilor e stîrpirea din noi a simțului național, a iubirii față de tot ce arată, că sîntem Români. Porniți de acest gând, Ungurii vor să ne silească ca nici să nu ne mai îmbrăcăm în hainele, cu care ne-am trezit dela moștrămoși. Îndeosebi mândrul nostru tricolor îi face să turbe de mînie, să strige, să țipe, să sbiere, dacă nu sînt gendarmi, și să ne lovească, dacă sînt gendarmi.

Pe cînd ei bine ar trebui să știe, că tricolorul, care cu sute de ani înainte 'l-au purtat strămoșii noștri, e chiar și tricolorul Ardealului, ba chiar și Budapestei 'i-s'a rămnit de 'l-a însușit.

Legea adusă la anul 1848 dă voie fiecărui popor din Ungaria, ba chiar îi poruncește să-și aleagă un tricolor, ca semn de deosebire. Ei bine, stăpînirea și argații ei se fac a nu ști de acea lege și nu numai, că nu știu, dar' apoi ne supune și la aspre pedepse, ear' gendarmii unde numai pot, pe Român 'mi-'l încărâmbă și-'l silește să-și lapede mândrul seu tricolor. Norocul numai, că în multe locuri și pe mulți îi găsește cu jocul întors.

Eatî, anume ce ne scrie junele A. Axente, din comuna Frâna:

Domnule Redactor! Călătorind eu la scîlzile din Bazna și preumblîndu-me pe aleii am văzut un băiat de 12—13 ani, care venea încins cu un brău național românesc; de odată numai ce vedem, că se ivesc 2 gendarmi. Uitându-se crunt, către băiat și apropiindu-se de el, 'i-au zis: „Ce este ala moi la tînye, cipîl dela tînye, mai mult cu ala nu umbla tu, nu este slobod“, apoi 'l-au înghioldit și amenințat, împuindu-'i urechile cu sudalme, de care numai gara lor cea nespălată poate să rostească. Apoi, curagioși față de un băiat de — 12 ani, 'i-au răpit brăul și s'au mai cam dus.

Apoi s'au apucat de mine, căci și eu aveam un brăuleț, mândru, tricolor. Gendar-

mii numai decât m'au zărit și s'au apropiat de mine, cugetînd, că și cu mine le va umbla așa moale ca cu băiatul acela. Și mie 'mi-au zis: „Țipa jos moi“. Eu însă am făcut bine și le-am răspuns curat și respicat românește: *Mort, dar' viu nu-'l voiu țipa; dacă aveți ceva cu mine duceți-mă unde veți vrea*“. Ear' gendarmii vîzînd, că nu au de a face cu un băiat de 12 ani, 'și-au făcut coada colac și rușinați înaintea mulțimii poporului ce se adunase, au luat-o prin cea mulțime.

„În giurul milleniului“.

În mijlocul unei rîceli care a cuprins inimile multora din sinul neamului românesc, în mijlocul unei stînjiniri a lucrării din partea oamenilor de bine, ne cade bine, cînd auzim, că câte un fiu al neamului românesc, mult obidit, își pune peana în slujba luminării popoarelor străine asupra sorții triste ce ni-s'a croit.

Dl Ioan T. Ghica a dat la iveală o cîrticică care are de țintă a lumina străinătatea asupra stării noastre, a Românilor din Ardeal, Banat și Ungaria. D-sa arată cu dovezi, că Ungurii au pus la cale sîrbarea millenară numai ca să îmbete lumea străină, și ca să o facă să creadă, că Ungurii ar fi cel mai drept popor din lume. Într'alt loc dl Ghica scrie următoarele: *Ungurii pot foarte bine să-și sîrbeze milleniul lor, viitorul însă ne va spune, dacă asupra noastră va isbuti a supune dreptul popoarelor. Mai curînd s'au mai târziu judecata dreptății trebuie să învingă*“.

Mulțămim dlui Ghica pentru frumosul ajutor ce-'l dă luptătorilor noștri și pentru-că atât de mult se străduiește să aducă străinătatea la credința adevărată despre soartea noastră, a celor apăsăți, prigonțiți și schingiuiți din partea celor fără dreptate și orbiți de adevăr!

Profesorul Weigand.

Poporul nostru în restimpul veacurilor a avut mult de suferit. Trecut-au peste el *Goșii și Avarii, Hunii și Tatarii*, îmbolditul-au iataganele Turcilor, călcatu-'l-au potcoavele Ungurilor, el însă a rămas aceea ce a fost, Român, cu limbă românească. Făcutu-s'au încercări pentru a ne despoia de limbă, ea însă a rămas fecioară mîndră și frumoasă, pe care astăzi cu toții o avem drag și o iubim cu cea mai curată iubire.

Suroră dulce a limbilor franceză, spaniolă, portugeză și italiană, fică a limbei strămoșilor noștri Latini, limba noastră românească a atras încă de mult luarea aminte a fruntașilor minții națiunilor surori, care au venit să ni-o învețe, să se minuneze la auzul ei.

Dar' nu numai acestia s'au înflăcărat de dulceața limbii noastre, ci chiar străini de seminția latină, *Nemți* încă au aflat de bine a ne căuta, a ne studia și pe urmă a ne judeca și a ne arăta în ochii lumii.

Unul dintre acesti „străini“ e și dl profesor de limba românească, dela universitatea nemțească din Lipsca, în Germania, dl Dr. Weigand. Dînsul a umblat, Dumnezeu știe, cu câte peripeții, necazuri și nevoi pe la frații noștri din Macedonia, pe care 'i a descris așa, pe cum Român nu-'i putea descrie. Anul trecut a umblat și studiat limba pe care o grăesc *bănățenii*, ear' anul acesta a venit în Ardeal și Sîmbata trecută am avut fericirea să-'i strîngem mîna, aici în Sibiu.

D-sa își va urma calea pe la Sas-Sebeș și apoi între Moți.

Români, din toate părțile, strîngeți-'i mîna cu căldură, mulțumiți-'i pentru stăruința de foc, pentru dorul seu, de a ne ridica prețul limbei străbune, îmbrățișați-'l cu căldură, căci e mai Român, ca mulți dintre Români!

Îndărătnicii.

A fost odată un moș și o babă. Și ăștia erau amîndoi tare îndărătnici, adecă suciți la fire.

Moșul mîna odată pe babă după apă.

Baba merse cu un ciur.

Moșul: hai babă, mai ingrabă, că 'mi-e sete.

Baba: vin, vin — și-'ți duc un ciur plin. Și băga la apă, băga, dar' și mare spor avea... Scurt: ea poticăli la fîntână, de dimineața până seara, apă însă nu putea aduna nici, cât ai scîlda un purece. De aici rămase vorba: cât duc ciurul apă.

Moșul dacă vîzî comedia, o închise afară.

— Moșule, deschide-'mi ușa — grăi ea după-ce se hrîni de scos apă cu ciurul — deschide, că m'a lovit somnul!

— 'Ți-oiu deschide-o, cînd 'ți-a fi neana la glesne — răspuse moșul.

— Că 'mi-a ajuns la glesne — o fi repeți baba.

— Cînd 'ți-a fi la genunchi.

— Că 'mi-a ajuns la genunchi.

— Cînd 'ți-a fi la brîu.

— Că 'mi-a ajuns la brîu.

— Cînd 'ți-o fi sub umeri.

— Că 'mi-a ajuns sub umeri.

— Nu 'ți-o deschid nici-odară.

Dacă mai vîzî baba, că 'și-a pierdut omenia dinaintea moșului, o luă multă lume împărăție, Dumnezeu să ne ție — până-ce ajunse — într'o pădure mare — la o casă.

În casa aceea ședeau niște capre.

Caprele nu eran acasă.

Dacă nu erau acasă, ea tăgăși frumos, apoi se ascunse după cuptor.

Seara, cînd veniră caprele de pe unde au fost, se întrebă:

— Oare pe aici cine a fost, de a tăgășit așa frumos? — Le miroși, că a umblat cineva prin casă.

Căntară ce căutară, dar' nimica nu aflară, după cuptor nu vîzură pe babă. Știți

oameni buni, că lor le umblă ochii numai pe la vîrfurile copacilor; încolo, până nu le prinzi de barbă, nu te vîd.

Peste noapte, ce se sfătuiră ele? Că vor merge la păscut, dar' una va rămîne pe lângă casă — să pîndească.

Așa au făcut.

Dimineața una rămase acasă, celelalte merseră.

Dacă merse, — baba de după cuptor către capra rămasă: dormi un ochiu... dormi doi ochi... și adormi capră. Până-ce dormi capra, baba tăgăși, apoi se ascunse eară la locul seu.

Venind caprele, de seară, întrebă pe soția lor: da cine a fost pe aici eară?

— Nu am vîzut pe nime, măcar, că n'am dormit de fel — o fi răspuns capra.

Lor totuși le miroși a ceva străin.

Se sfătuiră, că în altă zi se rămînă acasă o capră cu 3 ochi.

Aceea a rămas.

Zise baba și către ea: dormi un ochiu

Cuvintele dlui Dr. Rațiu.

Tocmai în momentul de a pleca la tren, spre a se întoarce dela Lugoj, dl *Dr. Ioan Rațiu*, președintele partidului național român, a fost cercetat de un scriitor ungar, care l-a întrebat, însărcinat fiind de o foaie ungurească, asupra următoarelor:

„Ce crede despre visita *M. Sale Împăratului nostru în România*; ce înrîurire ar avea aceea asupra mișcării naționale și ce ținută vor avea Românii la alegerile viitoare de deputați, în Pesta?”

Domnul Dr. Rațiu a răspuns următoarele:

Prin visita Împăratului nostru la Curtea română se va întârî numai legătura prietenească între Austro-Ungaria și România. Visita însă nu poate avea nici o înrîurire asupra mișcării noastre, pentru-că ținta cea din urmă a mișcării române este *împlinirea îndreptățită a drepturilor și cererilor noastre naționale*, ceea-ce este chemarea stăpânirii ungurești. Cât timp aceste cereri nu vor fi împlinite, „așțitarea” aceasta nu se va sfârși.

La cea din urmă întrebare, că cum se vor purta Românii la alegeri, gazetarul ungar a primit răspunsul, că „ținerea conferenței (adunării partidului național român) a fost oprită, și că numai aceasta este îndreptățită a hotărî asupra alegerilor a spune o părere și a aduce o hotărîre”.

La temniță. Dl Iuliu Coroianu, avocat în Cluj și membru al comitetului național a fost luat cu zorul, ca să între în închisoare, căci altmintrelea e rău. D-sa e judecat pentru Manifestul dat de către cei 7 membri ai comitetului național, în frunte cu dl Dr. Ioan Rațiu.

Temnițele din Alba-Iulia ni-se scrie, că sunt pline de Români. În curând va intra și dl Patîța în ele.

Schimonosirea numelor.

În anul trecut, când „legile cele noue”, atât de mult urgisite de către noi toți, cari n'au avut trebuință de ele, *academia ungurească*, această *adunătură* de fruntași ai minții ungurești, au alcătuit, la porunca ministrului de școale, un *catalog-dictionar* numit, „*Nem magyar utó nevek jegyzéke*”, în care numirile de botez, românești, și peste tot neungurești, erau tălmăcite și schimonosite pe limba ungurească.

Munca aceasta a academiei ungurești de — neștiință s'a vedit de neîndestulitoare. Schimonosirea nu s'a făcut, adecă nu s'a putut face așa de grabă, pe cum doria ministrul, care avea zor, nevoe mare, ca legile cele noue, batjocorite „bisericești” să între în ființă, cât se poate de cu iutele.

De aceea pusus-a ministrul, și ușor lucru, dat-a apoi poruncă, *inspectorilor de matricule*, ca acestia la rîndul lor să poruncească, celor-ce conduc matriculele botezaților și cununaților, ca să dea în scris, acele nume „străine”, adecă neungurești, care se află în protocoalele lor, și încă nu sînt ungurisate, adecă nu se află în cărticica dată de *academia ungurească*. Și porunca aceasta, pentru-că, vezi Doamne, și pe acestea să le ciopească, care, minunea minunilor, Ungurașilor nu le sună la ureche bine, fiind ele „străine”. Așadar' din *Traian, Valeriu, Liviu, Virginia, Veturia* ș. a. vor fabrica altele în „vercăș”-ul lor. Dacă vor isbuti cu născocirea altor nume în locul acestor nume străbune, atunci sînt vrednici de toată „lauda”.

Sărăcii de ei! Ei nu ved și nu înțeleg, că prin astfel de fapte, las, că își atrag încă și disprețul nostru, dar' apoi își mai corcesc și limba, căci cum poate să sune bine la ureche, un cuvânt nou, și pe lângă aceea și schimonosit, tras de

për!? Mai anii trecuți au început să facă din *telegraf*, „*távirda*”, din *telefon* „*távbeszélő*” ș. a. până-când aceste numiri sînt folosite de întreagă lumea, unde este telegraf și telefon.

Facă-și ei mendrele cât vor vrea, noi însă să ne folosim de numele străbune, pe de o parte pentru ca să arătăm că ai cui urmași sîntem, ear' pe de alta, ca să-i facem pe Unguri ca să-și schimonosească limba și așa destul de urită și necioplită, cum nici limba chinezească nu este. *Un jurist.*

„Astra” la Lugoj.

(Urmare.)

După frumoasa cuvîntare a domnului *Alexandru Mocioni* s'a cetit darea de seamă despre munca și lucrarea comitetului „Astrei” („Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român”). Din această dare de seamă aflăm, că comitetul a ținut 24 ședințe, 12 ordinare, 12 extraordinare. Tot ce s'a hotărît la adunarea din anul trecut s'a și îndeplinit.

Ce privește școala „Asociațiunii” din raport aflăm, că în anul trecut a fost cercetată de 80 școlărițe. În internatul acestei școale au fost 60 fetițe.

Averea „Asociațiunii” la capătul anului 1895 a fost de 132.546 fl. 11 cr. și 85.000 lei. Ear' averea toată pusă sub îngrijirea comitetului a fost 175.661 fl. 20 cr. și 85.000 lei. Față de anul trecut un *crescământ* de 17.928 fl. 02 cr.

Dăruiți în anul trecut nu s'au făcut decât una, și anume de 1000 fl. de către „*Albina*” din Sibiu.

„Asociațiunea” — ne spune raportul — a avut 72 membri fondatori, 171 membri pe viață, membri ordinari cu taxă anuală 668.

dormi doi ochi... dormi... și-i adormiră 2 ochi, dar' cel din ceafă vîzî, cum se coborî baba, cum tăgăși și cum s'a ascuns eară. Venind acasă celelalte capre, le povestî tot.

— Unde ești tu babă? — strigară ele atunci într'un glas.

— Aici, după cuptor.

— Eși afară!

— Aș eși, dar' mă veți omorî.

— Ba nu.

— Vă jurați?

— Jurăm.

S'au jurat, fiecare pe barba ce o avea, că 'i-or da pace și așa au scos pe babă de după cuptor.

Și au avut noroc cu baba, că le-a dus la iarbă bună, de au dat lapte și smântână multă.

După atâtea zile și mai bine, de nici în mînte nu-mi vine, ce se gândi baba? Că ea a merge la moș să-l cheme și pe el.

S'a dus.

Ușa moșului era încă tot înouiată.

Baba pocnî la ușa, dar' nu o auzi nime.

Dacă vîzî ea că nu-i deschide, n'avu încătro, se sui pe horn și începî a cânta: caa!... caa!... caa!... limpede ca o cioară.

Bătrînul, drumu! la horn, să o alunge, căci auzia din oameni, că glasul cioarei nu-i a bună; — Și cum să uita în sus, cu gura căscată ceca îi slobozi o lingură de smântîna.

Moșul o înghiți și îi părî de tot bună, căci în vieța lui nu mai mîncase smântîna; — apoi strigă: tu cioară, mai dă-mi un pic d'ahăla, că-i tare bun!

— Nu-s cioară, mă, că-s baba ta... Deschide-mi ușa!

Moșul o ascultă.

— Haide, zise ea, — după-ee în casă întră — haide la lapte învelit cu smântîna, și smântîna învelită cu lapte, numai să nu horcăiești noaptea prin somn, că a fi rău de tine și de mine.

Bătrînul să învoi tot pe fugă, căci laptele era inima lui, ca ovîsul — calului, sau mierea de stup — ursului.

La căsuță ajungînd, cât era ziua de mare, el cu nasul tot prin oale; de saturat — ferit-a sfîntul! — ba zicea că-i mai fîmînd.

Cîteva zile de-a rîndul, duse el traiul lui Sîn-Petru; nime grija nu-i avea, numai baba-i tot zicea: mîncă moșule, nu mă da de rușine; că acuși vin caprele și n'am în ce le pune laptele.

Dar' într'o noapte adormî el cu fața în sus și gura căscată și avî un vis ciudat tare; 'i-se părea, că vrea cineva să-l alunge dela oale.

El se puse în stare de apărare și... horc!... horc!... Caprele sar în picioare, de spaimă mare... și haide! care încătrău cu știrea lui D-zeu!

Cine știe, spună povestea mai departe că eu atîta am auzit și atîta v'am mințit.

Varșandul-Giulei, 10 August 1896.

Auzită dela Sanda Moș.

G. Todica.

Biblioteca „Asociațiunii“ e de 3306 cărți și 9773 tomuri, 5782 broșuri și 15 mape.

Publicațiuni literare. Cel mai mare și mai bun spor s'a făcut în cărțile de școală. Între lucrările de frunte se poate pune atâtăul fascicol din „Enciclopedia română“.

Despărțemintele „Asociațiunii“. Dintre 33 despărțeminte ale „Asociațiunii“ următoarele au lucrat mai mult: Abrud, Alba-Iulia, Bran, Brașov, Brad, Blaj, Căhalm, Deva, Dicio-Sân-Mărtin, Făgăraș, Hațeg, Mediaș, Murăș-Ludoș, Murăș-Oșorheiu, Năsăud, Reghin, Orăștie, Sebeșul-săseșc, Seliște, Sibiu și Șimleul-Silvaniei. Lucrarea acestora pentru binele și înaintarea poporului, face cinste „Asociațiunii“.

Să cetește apoi raportul asupra schimbării statutelor. Stăpânirea încă n'a răspuns la statutele schimbate ce 'i-s'au trimis spre întărire.

Urmează apoi cuvântarea domnului protopop V. Grozescu, despre „Momente istorice despre continuitatea Românilor în Bănatul timișan“. A fost bine primită.

După cetirea telegramelor trimise din toate părțile, între care și cea a redacțiunii „Foi Poporului“, ședința primă s'a închis.

La 7 ore a urmat ruga Lugojului, când apoi s'a început și întrecerea corurilor, (19) la care a luat parte întreaga obște aflătoare în Lugoj.

Înainte de începerea întrecerii au fost aleși următorii, cari să dea premiile: Eugen Mocioni, Coriolan Brediceanu, Ioan Vidu, Timoteiu Popoviciu, I. M. Roșu, Nicolau Ștef, Dr. Elie Dăianu și Dr. Dim. Florescu. I. premiu, un fîsharmoniu 'l-a câștigat corul gr.-cat. din Oravița, II. premiu, opuri musicale s'a dat corului gr.-oriental din Oravița și celui din Belint, III. premiu, un păhar de argint: corului din Ticvaniu-mare; o flaută celui din Topoloveț; o violină celui din Ictar. Celelalte toate au primit cărți. La 11 ore seara toate corurile s'au contopit într'unul și sub diriguirea dlui Vidu au cântat „Deșteaptă-te Române“. Se poate închipui însuflețirea cea mare. Din 760 de piepturi „Deșteaptă-te Române!“

Vineri dimineața s'a ținut parastas pentru cel mai vrednic fost președinte al „Asociațiunii“, pentru George Barișiu.

A urmat apoi ședința a doua.

Dela membrii noi înscriși s'a adunat 1600 fl.

După-ce s'a primit propunerea comisiunii pentru a se da absolutoriu comitetului, a urmat dl Ioan Popca, profesor în Brașov, care a ținut o cuvântare frumoasă, despre „Înviurirea casei părintești asupra formării caracterului“. Lucrarea domnului Popca pe toți 'i-a mulțumit.

Să hotărăște apoi ca adunarea din anul viitor să se țină la Mediaș.

Ședința s'a închis la 1/2 2 ore d. a.

Vineri după amiază a avut loc *banchetul*, la care au luat parte peste 300 persoane. Cel dintăiu toast (închinare) a fost cel al domnului president I. M. Moldovan, vicar în Blaj. D-sa a închinat pentru Împăratul nostru, Francisc Iosif I. și pentru Înalta Casă domnitoare. Toți cei de față au stat în picioare, cât a vorbit dl Moldovan. După vorbire s'a cântat cântarea împărătească: „Doamne ține“... Dl Dr. Alexandru Mocioni a închinat pentru dl președinte al „Astrei“, Dr. I. Pușcariu pentru fruntașii din Lugoj și giur, dl T. Hațeg pentru oaspeți, dl Z. Boiu pentru doamne, dl O. Tilea pentru Bănățeni. Între altele dl Tilea a zis și următoarele:

„Trebuie să mărturisesc o greșeală — greșeala mărturisită să iartă. Eu, și cu mine toți Ardelenii, am crezut, că la noi e focarul. Am crezut, că venind aici, noi venim ca să aducem învățătură, cultură, dar am greșit. Aici am găsit mai mult, decât avem noi. În loc să dăm, noi aici avem să luăm, căci ne-ați întrecut“. După dl Tilea a vorbit dl Dr. Bunea din Blaj, pentru fruntașul bănățenilor, pentru dl Dr. Alexandru Mocioni. Cel din urmă a vorbit dl M. Vlădescu, profesor universitar în București și vicepreședintele Ligei. D-sa a închinat pentru toți Români.

Seara a fost testru, concert și bal. Toate au reușit de minune.

Sâmbătă dimineața oaspeții au început a se împrăștia. Unii sub comanda căpitanului Coriolan Brediceanu au făcut mai multe călătorii prin frumoasele ținuturi ale Bănătului.

Astfel a decurs adunarea din Lugoj, mândră și frumoasă, plină de însuflețire, pentru-că la această adunare, cu toții am dat mâna, cu toții ne-am înfrățit, pentru a face, ca înaintarea poporului nostru să fie mai lesnicioasă și mai grabnică.

Dătătorul de seamă.

Jaf cu banii noștri.

Cheltuelile statului nostru sunt îngrozitoare. Ministrii țării ungurești se joacă cu banii strinși de pe spinarea bietului și sărăcitului popor, așa după-cum ei voesc. Cheltuelile acestea în loc să scadă, se măresc din ce în ce și îndeosebi în cesti doi ani din urmă au crescut grozav (anul trecut cu patru milioane! Anul acesta cu două milioane!) Doar pentru binele poporului dela țeară? Nu! Ci pentru acoperirea cheltuelilor ce se fac cu punerea în întrebuintare a legilor așa poreclite „bisericești“ și mai ales cu punerea la cale a *servărilor milenare*, de care noi nemaghiarii, ba chiar

și ei nu au avut lipsă. Dar' curat vorba cântecului:

„Voda cântă, chiuește
Țeara plânge și plătește!“

Căci unde s'au mai pomenit atâtea și așa de mari dări ca la noi? În *Rusia* se plătește dare directă de cap 2 fl. 15 cr., în *Germania* 3 fl. 75 cr., în *Austria* 4 fl. 48 cr., în *Anglia* 4 fl. 58 cr., în *Ungaria* însă cade pe un cap grozava sumă de 7 fl. 17 cr.

Ear' în ce privește darea de *consum*, în *Rusia* cade pe un cap 9 fl., și *Germania* 13 fl. 20 cr., în *Austria* 14 fl. 17 cr., în „*fericita*“ *Ungarie* 18 fl. 45 cr.

Și dările acestea încă tot cresc!

Stăpânirea e oarbă! Oare nu vede ea sărăcia ce a cuprins pe locuitorii acestei țeri, nu are ea milă de vaetele țeranilor, pe cari executorul îi scoate afară din casă? Nu vede ea și nu simte primejdia chiar din partea muncitorilor Unguri de pe la Hódmezővásárhely, care s'au sculat în potrivea-i?

Rău va fi de cei ce prădează banii poporului, care neputând suferi mai mult, se va scula în picioare și își va face el singur dreptate, dacă altul nu vrea.

DIN LUME.

Rusia.

Am spus, că prințul Lobanov, ministrul pentru trebile din afară ale Rusiei, a murit în tren, tocmai când însoțea pe Țarul Rusiei la orașul Kiev. Rămășițele pământești au fost duse la Kiev și din pricina aceasta sərbarea ce era să se facă în cinstea și onoarea Țarului, nici că s'a mai făcut. De urmaș al acestui mare bărbat al Rusiei, care a fost cel dintăiu și cel mai bun sfătuitor al Țarului, se zice că ar urma trimisul Rusiei la Viena, Caupnis.

Austria.

Creapă de mânie Jidanii, când aud numai de numele „Lueger“, acest vienez vrednic, care 'și-a propus să zdrobească puterea Jidanilor, ori-unde s'ar afla ei. Mai zilele trecute Lueger a făcut o călătorie la orașul Budweis, unde avea să țină o vorbire împotriva Jidanilor și a stăpânirii din Austria și Ungaria, care îi părtinește atât de mult, în loc să 'i alunge ca pe niște oameni netrebniți și nefolositori. Jidanii de acolo 'l-au așteptat la gară și au năvălit ca lupii asupra lui Lueger, voind a-'l lovi cu bastoane, a-'l alunga cu petri. Au pățit-o însă perciunații usturoiului, căci au fost luați la goană, ear' unii dintre ei, sunt înfundați la récoare. N'ar strica, când pe toți 'i-am vedea așa, cel puțin lumea ar scăpa de niște lipitori, cari sug sucii osteneților creștinilor și tund oaia nu numai de lână, ci și de carne.

Turcia.

Asupra Armenilor din împrejurimile Bosforului s'au răsculat Turcii și pe unii 'i-au măcelărit, ear' pe alții 'i-au alungat, dacă n'au apucat să fugă ei, de voia lor. Jertfele ajung suma de trei mii. Armenii sunt nemulțumiți cu asigurările trimișilor puterilor străine la Constantinopol și cer grabnică lecuire a tuturor drepturilor ce le sunt răpitate de către frații Ungurilor — de Turci. În urma unei numărătoare a jertfelor răsmiriței s'au dovedit 4500.

Spania.

Acestei țeri încă 'i-se dă mult de lucru, cu potolirea răscoalei din Cuba, în America. În Manila s'au răsculat 3000 de băștinași, au fost însă alungați de armada spaniolă, care a trimis pe cealaltă lume 60 de inși.

SCRISORI.

Din păcatele noastre.

Alba-Iulia, Septembrie 1896.

Domnule Redactor!

"Tovărășia meseriașilor din Alba-Iulia (Bélgrad) încă a trimis o mulțime de meseriași la expoziția de zdrențe din Budapesta și anume la 1 Septembrie.

Între acestia am văzut și niște meseriași de român lăpădați, scăpărând din picioare și flămânzi, grăbindu-se a ajunge la Iudapesta, ca să se îndoape cu papricașul de cal și cu vre-o 34 litre de vin de cel bun — jidovesc. Să le fie de bine și rușinea să-'i mănânce!

Nu ar fi vrednici, ca să-'i amintim cu numele, dar' sunt și unii dintre aceia, cari s'au făcut măiestri cu ajutoare din fundațiunea "Andronic", și anume: *Papin Miklós*, fiior de *popă*, funar, a păpat 300 fl., *Ghermán Péter*, pantofar 100 fl., ear' *Șerban Rem* și *Turean Fános*, pantofari, au mare nădejde, că vor căpăta la recomandăția — celui cu brâu roșu.

Venerabilul consistor din Sibiu cui dă ajutoare din banii lui *Andronic*? La aceia, care numai *cinste nu fac* neamului lor românesc? *Un abonent.*

Vrednicie.

Măgăreiu, 26 August 1896.

Domnule Redactor!

Poporul român gr.-ort. din Măgăreiu, după rîvna ce a avut-o mai de mult, 'și-au ridicat la 1892 o zidire școlară, corăspunzătoare cerințelor timpului de față.

În cei din urmă 5 ani, au fost bătute hotarile noastre de 4-ori de ghiață. În anul acesta a bătut mai rău ca de alta-dată. Trăgându-se clopotele pentru vreme, s'a spart clopotul cel mare, dăruit la 1870 de maica preotului *M. Holerga*, în care urmare, publicându-se aruncal benevol în poporul, care este ostenit de aruncuri, s'a aflat bunul poporean *Ioan Stanciu* cu *Maria*, și au testat 70 fl. v. a. pentru scopul cumpărării altui clopot.

Astfel s'a schimbat clopotul spart, și pe lângă suma de 70 fl. avem astăzi earași un

clopot de 116¹/₂ punți vechi, care ne este numai spre mângăiere și mulțumire. Dl *D. R. Cordescu* din Foventea cunoscând necăzurile poporului nostru, pentru scopul reparării școlaei și bisericii stricate prin ghiață, ne-a trimis și d-sa 5 fl.

Deci în numele comitetului parochial gr.-or. din Măgăreiu, vin pe această cale a aduce suspomeniților binefăcători, mulțumită, dorindu-le dela Dumnezeu pace și sănătate și iertare de pecate.

Pe lângă care sînt:

Vasilie Holerga, epitrop.

CRONICĂ.

Colecta pentru monumentul lui Iancu. Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că ministrul *Perczel* a pornit cercetare în potriiva domnilor *T. L. Albini* și *Ioan Moța*, care prin "Foaia Poporului" au încassat banii pentru a să ridica un monument viteazului dela 48, *Avram Iancu*. Cel dintâiu a fost judecat de către primăria din Sibiu la 5 zile închisoare, ear' cel de al doilea la 3 zile. În potriiva judecării s'a făcut recurs și, minunea minunelor, colecta confiscată odată de atotputernicia zilei, a scăpat din mâinile puternicilor, dl *Moța* însă a fost judecat la 100 fl. pedeapsă, pentru că în recurs, zice-se, ar fi folosit cuvinte vătămătoare. De-altmintreni suma "confiscată" e de 3780 fl. 65 cr. și 330 lei 50 bani. Acum e *mântuită*. Despre colecta aceasta începută de "Foaia Poporului" vom mai scrie încă, cu alt prilej.

Slujitori ai stăpînirii, sau mîncători ai poporului? Din *Remete-Lunca* ni-se scrie: *Matriculantul* nostru *Milan Germe*, un Sârb, vai de el, 'și-a mărît plata, fără voia comunei, și astăzi el e tare și mare, el pune slujbașii comunei, el face totul fără învoirea noastră. Rachiul îl mîncă și berea o bea, dacă sînt doi sorbitori laolaltă cu el sînt trei, de învățat e învățat, căci nici protocol nu știe lua, de socoată încă e foarte deștept, că o scoate și cu bobile. Sînt oameni cu afaceri de 4 luni și nici astăzi nu s'au învrednicit, barem cu ascultare. Mai zilele trecute a pornit prin sat și a poruncit la oameni, ca să astupe fântânile, căci la ce sînt de lipsă gropile acelea? a întrebat dumnealui. Eată cu ce slujbași ne îmbucură stăpînirea, mîncă-i-ar fripiți!

Învătători rătăciți. În 27 August au plecat 40 de dascăli români la tîrgul zdrențelor din Budapesta. Dascălii sînt din părțile Sălagiului și au plecat sub conducerea inspectorului de școale, *Dr. Petri Mor*. Rușine să le fie!

Șapte sute de copii — fără școală. Din *Cluj* 'i-se scrie unei foi ungurești, că în cercul *Mănăsturului* se află 700 de copii îndatorați a cerceta școala, cari însă, — durere — cresc fără de a ave fericirea de a se împărtăși de razele binefăcătoare ale învățăturilor. Foaia ungurească se plînge cu zece rînduri de lacrimi, că copiii acestia se amestecă în marea "Valachime" și că stăpînirea trebuie se sară în ajutorul clujenilor, care le vor ridica școale. Pare-că vedem pe "Kulturgylet-ul" din *Cluj* cum va sări în ajutor copiilor de — Român și le va face școale! Românii din acele părți însă să fie cu ochii în patru, în opt, în "patruzeci-și-opt". Ferește-te Române, de cuiu străin easă!

Jertfele viperilor. Nu e vorba de viperile din Pesta, ci de cele din giurul băilor *Herculane*, *Orșova*, din *Maramureș* și *Vișo*, unde în anul acesta s'au sporit acești șerpi micuți și veninoși și-au pricinuit mari pagube, mușcând oameni și animale. Mai zilele trecute au ciontat vieța la 30 porci și 30 de berbeci ai unui econom de acolo.

Teatru și petrecere. În 18 l. c. s'a dat o petrecere în *Băița*, comitatul *Hunedoarei*. După teatru a urmat "Călușorul" și "Bătuta", amîndouă foarte bine jucate. Teatrul a fost dat de domni *inv. G. Perian* și d-șoarele *V. Popescu*, *L. Popescu* și *N. Drăgan*.

Din păcatele noastre. Din comuna *Vulceșd* ni-se scrie, că preotul de-acolo, a pornit meseria de cărcinărit și încă tocmai cu beutură jidănească îndoapă pe bieții *Românași*. În casele parochiale din vecinătatea bisericii să cîntă, să joacă, să imbată, ca afară din sat.

Daruri creștinești. *Maria Bordeanu*, soția epitropului din *Sile-maghiară*, a dăruit pe seama sf. biserici 2 prapori în preț de 16 fl. Să fie de pildă!

Nicolae Moldovan.

— *D-na Emilia Rațiu* din *Petrovoselo* a dăruit pe seama sf. biserici de acolo o cădelniță în preț de 20 fl. v. a. Dumnezeu să-'i ajute!

Ioan Crăciun, epitrop primar.

Adunări. Joi în 5/17 Sept. se va ține adunarea generală extraordinară a "Reuniunii învățătoarești din districtul aradan." Obiectul: Modificarea statutelor votate în adunarea gen. din urmă.

Năpastă. În 11 August, pe la 3 ore d. a., s'a descărcat în *Sile-maghiară* o ghiață nimicind cucuruzele și viile. Întreg hotarul se părea o pustietate mare, după aceea furtună înfiorătoare.

N. M.

— Din *Bobohalma* deasemenea ni-se împertășește, că bucatele au fost nimicite, ear' bieții *Români* au rămas pieritori de foame.

— În comuna *Bandu* și *Coptelnic*, în 8 și 12 l. c. grindina ne-a nimicit tot cucuruzul. Paguba e de vre-o 30 mii. Sărăcia e la culme.

Petru Iclânzian.

Petrecere cu joc. Dumineca trecută a fost petrecere în comuna *Rășinari*. Petrecerea, arangiată de ficiorii satului, a reușit bine și ar fi reușit și mai bine, dacă o seamă de *Rășinarieni*, ce să zic cu tragere de inimă față de lucrurile bune, nu ar fi rămas pe la ale lor. Venitul curat se va cheltui pentru cumpărarea cărților la copii săraci

Comisarul r. u. de finance din *Sibiu*, după-cum ne roagă să împărtășim obștei din comitatul *Sibiului* și-a mutat cancelaria în *Piața-mică* nr. 25.

Din sîlbătécile gendarmilor. În legătură cu cele spuse la altă parte a foii noastre mai dăm următoarele, ce 'i-se împărtășesc "Gazetei Transilvaniei".

"La 5 Iunie, doi gendarmi "eroi" din *Ilia-Mureșană*, inspecționând, prin sate, după reufăcători, au ajuns în comuna *Leșnic*, comună curat românească în apropierea *Devei*. Fiind zi de *Duminecă*, ficele dlui preot *George Popoviciu* a eștit la plimbare. Pe

drum se întâlnește cu cei doi gendarmi. Ajunși față în față, gendarmii, răstindu-se către d-na preoteasă Maria Popoviciu măritată Petreu, din Cârjițiu, — care venise să cerceteze pe părinți și surori — apoi către tinerele domnișoare Sinefta și Victoria Popoviciu, surorile doamnei preotese, amenințând cu puștile cereau, ca una din ele, d-șoara Sinefta, să dea jos pantlica în tricolorul român, ce o purta la gât. Firește, că damele atacate nesimțindu-se vinovate nu au ascultat de provocarea gendarmilor. Atunci unul dintre gendarmi, cu numele Fekete József, cu o furie barbară se repezi la domnișoara Sinefta Popoviciu și cu o putere brachială a rupt de pe gâtul ei pantlica tricoloră română. Gendarmii cu toate-că au fost ei vinovați prin purtarea lor barbară, le-a prfit la solgăbirău pe damele nevinovate. Și ce să vezi, solgăbirău în loc să pedepsească pe sâlbatecii gendarmi, a introdus cercetare în contra tinerelor dame. În 29 Iulie au stat pfritele înaintea tribunalului din Deva. Cu toate-că apărătorul lor a arătat în o frumoasă vorbire păcătoșia gendarmilor și nevinovăția lor, cerând aspra pedepsire a gendarmilor, solgăbirău Fekete Károly, după o răsădindire de 20 de zile a adus următoarea judecată, asupra nevinovatei dame: „Maria, Sinefta și Victoria Popoviciu, până acum nepedepsite, pentru purtarea de semne străine se judecă de vinovate; drept aceea, se pedepsesc: cu câte o zi de închisoare, sau 5 fl., apoi fiecare cu câte 35 fl. pedeapsă în bani și 80 cr. cheltueli. La cas de neplătire, fiecare va avea să sufere câte 4 zile închisoare, pe cheltuelile proprii, — fiindcă a purta semne străine este oprit prin ordinațiunile ministrului de interne nr. 62.693/885 și nr. 26.559/874. În contra judecării cheltuelilor acesteia atât de barbare și nedrepte, cum numai în Ungaria poate fi, s'a însinuat recurs. Așteptăm plini de amărăciune hotărîrea forurilor mai înalte, ca să vedem, că oare într'adevăr la noi în țeară gendarmii și solgăbirăii poartă cărma?

*

Sfințire de biserică. Sfințirea bisericii nou zidită din *Cebea*, protopopiatul Zarand se va săvârși la 8/20 Septembrie a. c. premergând la 7/19 Septembrie vecernia împreună cu lithia prin Exelența Sa metropolitul Miron Romanul.

Ioan Jurca, preot.

Posturi de învățători.

La greco-orientali.

În archidieceasă.

Protopopiatul Cohalmului.

1. Draos, 300 fl. c. și gr.
2. Paloș, 300 fl.
3. Orihalma, 300 fl. și c.
4. Valendorf, 300 fl. și c.
5. Ticușul-român, 300 fl.
6. Stena, un post pentru clasa a II-a, 300 fl. c. și lemne.
7. Fântâna, 300 fl. și c.
8. Bogata-Olteană, 300 fl.
9. Fibert, 300 fl.

Protopopiatul Mercurii.

1. Cenade, 300 fl. c. și l.
2. Dobârca, 300 fl. și l.

Protopopiatul M.-Oșorhei.

1. Laslăul-român, 300 fl. c. și grădină.
2. Medeșfalău, 300 fl. c. și gr.
3. Petea-de-Câmpie, 300 fl. c. și gr.
4. Șoimușul-român, 300 fl.

Protopopiatul Săbișter.

1. Vale, 300 fl.

Protopopiatul Petroșeni.

1. Livezeni, 300 fl. c. și l.
2. Nucșoara, 260 fl. c. și l.
3. Fizești-Federi, inv. ambulaut 300 fl. c. și l.

Protopopiatul Sighișoarei.

1. Saschiz, 300 fl. și c.
2. Bundorf, 300 fl. c. și gr.
3. Jacul-român 300 fl.
4. Șard, 300 fl. (150 fl. în bani, 100 din păm. 20 din nat., 30 fl. l. de foc, c. și gr.)
5. Hendorf, 300 fl. c. și gr.
6. Hetuz, 300 fl. c. și gr.

Protopopiatul Bistriței.

1. Borgo-Prund, un post de învățător și unul de învățătoare, 300 fl. salariu, 30 fl. pentru cuartir și gr.
2. Galați, 300 fl. dela popor, c., l. și gr.
3. Blășfalău-de-sus, 300 fl. dela popor, c., 3 st. l. și gr.

În diecesa Caransebeșului.

Protopopiatul Buziașului.

1. Berini 1. post de învățător 160 fl. 90 cr., 14 hl. grâu, 14 hl. cucuruz, 20 metri lemne, 5 j. păm. arător, 800 st. □ grădină, c. și gr. „Scripturistica“ 5 fl.

Protopopiatul Bocșei-montane.

1. Țerova, 1 post de inv. 300 fl., 3 jug. pământ, c., 8 m. lemne, 5 fl. p. script., 12 fl. pentru conferențe, dela înmormântări mai mari 50 cr., mici 30 cr.

Protopopiatul Ciacovei.

1. Banloc, 1 post de inv., 140 fl. bani gata, 50 fl. p. l., 10 p. conferențe, 10 p. script., 10 p. gr., 25 hl. grâu, 12.5 hl. cucuruz, 1¹/₂ jug. păm. arător cl. I, c.

Protopopiatul Lugojului.

1. Lugoj, un post de învățătoare la școala sup. de fete gr.-or. 600 fl., cortel sau în natură, sau în bani 120 fl. Recursele să se trimită dlui Dr. G. Popovici, prot. în Lugoj.
2. Satul-mic, 300 fl., 15 fl. p. conf., 5 p. script., 24 m. cub. de lemne, c. și gr., 2 jug. păm., 12 m. lemne. c. și gr. Dela înmormântări 40 cr. cu liturghie și 20 cr. fără liturghie.

Protopopiatul Oraviței.

1. Gârliște, 300 fl., 12 m. lemne și 15 fl. pentru script. și conf.

Protopopiatul Panciovei.

1. Uzdin, 300 fl., 30 fl. p. lemne, c. gr., 15 fl. p. script. și conf. Dela înmormântări 50 cr. Recurentul va fatemeia și cor, pentru care să va răsplăti.

La greco-catolici.

În archidieceasă.

Protopopiatul Cojocnei.

1. Fucul de jos, 50 fl. a. dela stat, 30 fl. lectical și stolă, 25 jug. comasate., c. și gr.

Vicariatul Făgărașului.

1. Homorod, 300 fl., gr., c., și l.
2. Săsciori-Sevestreni, 275 fl., 25 fl., din venitul gr. de 2 jug. 1024° □ și c.
3. Poșorta, 300 fl., c. și gr.
4. Cincul-mare, 275 fl., 5 st. lemne.

Protopopiatul Morlacei.

1. Secuciu, 186 fl., 60 metrete bucate, 5° lemne, c. și gr., 30 zile de lucru, și un fenaț, sau aronda aceluia.

RÎS.

Doi cari se întâlnesc.

Măi Pavele, nevastă-mea a născut.

Pavel: Baiat a născut?

— Ba nu baiat.

Pavel: A, bine, atunci a născut o fată?

— Da, dar' cum ai putut ghici.

*

Nevasta își găsește bărbatul bând la butoiu.

— Măi bărbate, te-ai pus pe beție și nu vii să muncești și tu la culesul viilor!

— Ba, muncesc nevastă! căci dacă nu ar fi oameni ca să golească vinul cel vechiu din vase, unde am pune vinul cel nou?

POSTA REDACȚIEI.

D-sale I. B. în V. Matriculantul nu are dreptul să ceară 50 cr. pentru luarea casului de moarte. Matriculantul numai pentru »extrase« poate cere remunerație, nu însă pentru înștiințări.

D-sale C. G. în R. Noi nu ne ocupăm cu scrisorile numitei foi, nici cu »politica« de struț care vrea să o facă voyageurul Ch.

D-sale I. N. Ne spui, că n'ai putut face poeziile mai bine, fiindcă ești sărac de avere. Luăm la cunoștință!

D-sale Ioan Haiducu. Însuși de două-ori de 'ți-am fi spus, totuși nu-i de-ajuns! Un singur leac e și anume, să-l dai la lege. Noi nu putem mânji hârtia cu numele unui astfel de om, cum e și cel al preotului, care 'ți-a mâncat arvuna.

D-sale George Bodo. Zi și d-ta cu sfânta Scriptură: »omul împovărat cu sânge de om, fugar va fi până la mormânt, nimenea ajungându-l«. Pe numitul reușitor lăsamu-l în mila Domnului și în grija legii.

D-sale George M. în Vrani Operatul:

»Trandafir cu creanga 'n sus«

În »Foai« nu e de pus.

D-sale S. P. în Bănat. Scrisoarea se va publica în numărul viitor, însă cu unele schimbări.

D-sale Nicolae Zidar. Cele de mai sus îți sună și d-tale.

D-sale R. M. A. Poesia:

»Sai Române, nu te da«

Nu se poate publica!

de oare-ce »plânge« cu »roadă«, nu sună în coadă.

D-sale M. B., comisar de examene. Dl inv. G. fie îndestulit cu »îndestulitorul« pe care l-a dat corespondentul nostru îndestulit cu prestațiunea îndestulitoare a celui despre care a scris și te rugăm și pe d-ta ca să fi îndestulat, dacă-ți spunem, că și noi sântem îndestuliți cu harnicul inv. D. G.

D-sale Aurel Axente în Frăua. Că porți nume așa frumos, fi fălos. Mulțumitele noastre pentru cele trimise!

Abonent 7617. O mașină sistem »Howe« costă 56 fl., sistem »Singer« 75 fl., plus porto! Le poți procura dela Gustav Dürr, vînzător de mașine de cusut în Sibiu. Un foale de covaciu nr. 1 = 11 fl. nr. 2 = 16 fl. (mijlociu), nr. 3 = 27 fl. nr. 4 = 37 fl. 50 cr., plus porto. Îți recomandăm firma Carol F. Fickeli din Sibiu.

D-sale Ilie Ambrus, inv. Mapa Ungariei, de Rogutovicz Manó o poți căpăta dela librăria Krafft din Sibiu cu 5 fl. 75 cr., și 48 cr. porto.

D-sale Vasile Albu inv. Manualul de Sequens costă 50 cr. plus 5 cr. porto. Îl poți primi dela autorul.

Abonent 6156. Veterinarul de stat capetă 600, 800, 1000 fl. salariu și se poate sui până la 1500 fl., și 400 fl. bani de cuartir. Cu 1000 fl., se poate ajunge. Prelegerile nu s'au început. Cursul ține 4 ani. Dacă studiază în străinătate atunci diploma trebuie nostrificată.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu.

Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 5 Septembrie n.

Timișoara: 25 73 48 86 40
 Viena: 40 74 70 81 65

Tragerea din 9 Septembrie n.

Brünn: 56 13 9 61 12

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 2 Septembrie: Nusfalău, Sitaș-Cristur, Silvașul-superior, Sibiu, Zam (Zentelke).

Mercuri, 4 Septembrie: Cața, Galt.

Joi, 5 Septembrie: Dengheleag, Marcod.

Vineri, 6 Septembrie: Lupșa, Sân-Paul, Satulung.

Sâmbătă, 7 Septembrie: Vajdahaza.

Duminică, 8 Septembrie: Cernat, Dobra, Giaca, Sântă-Măria (Óralya-Boldogfalva), Sermașul-mare.

Călinarul săptămânii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 16-a d. Ros., gl. 7, sft. 5.	rés.	ap.
Dum.	1 † C. Simeon Stălp.	13 Matern	5 44 6 16
Luni	2 Muc. Mamant	14 Înălț. S. †	5 45 6 15
Mărti	3 Muc. Antim	15 Nicodem	5 47 6 13
Merc.	4 M. Vavila și Moise P.	16 Ludmila	5 49 6 11
Joi	5 Pror. Zacharia	17 Lambert	5 51 6 9
Vineri	6 Minun. Ar. Michail	18 Toma Ap.	5 53 6 7
Sâmb.	7 Muc. Sozont	19 Ianuarie	5 54 6 6

Cărți noue.

Au mai apărut în „Biblioteca pentru toți“, de sub direcția dlui Dumitru Stăncescu:

Nr. 70. P. Dulfu, «Legenda Țiganilor».

Nr. 71. C. I. Stăncescu, «Ce este frumusețea».

Nr. 72. G. T. Buzoianu, «Cugetări asupra pop. vechi Egiptul».

Nr. 73—74. A. Vlăhuță, «Dan», roman, partea I.

Nr. 75. Alex. Z. Sihleanu, «Armonii intime».

Nr. 76—77. A. Vlăhuță, «Dan», partea II. și ultimă.

Nr. 78. Augier & Sandeau, «Ginecele lui Poirier».

Nr. 79. Anton Pan, «Nastratin Hoge».

*

Fiecare număr costă 16 cr. și se poate cumpăra dela librăria «Tipografiei» mai înainte a «Institutului Tipografic».

În „Biblioteca de popularizare“, ce se tipărește la Ralian și Ignat Samitca în Craiova au mai apărut:

Nr. 22. «Un roman în nouă scrisori», de F. M. Dostoiewski, traducere de I. Hussar.

Nr. 23. «Poesii» de Sully Prudhorne traducere de A. Steurman.

Fiecare număr costă 16 cr. și se poate cumpăra dela librăria «Tipografiei».

În „Biblioteca nouă“, ce se tipărește la Craiova în editura lui D. I. Benvenisti au apărut următorii numeri:

Nr. 1. Lord Byron, «Mazepe», poemă în versuri, trad. de Coșbuc.

Nr. 2. O. Lugoșianu, «Boscărie».

Nr. 3. D. Teleor, «Povestiri».

Nr. 4. A. Lupu Antonescu, «Din viața săracă».

Nr. 5. Maria Baiulescu, «Note și impresii».

Vasile D. Păun, «Catastrofa Nibelungilor».

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[808] 55—

asigurăză prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătită:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC ÎN ECONOMIA RURALĂ

compus de
cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de
Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CEȘTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR ȘI MODURILE SOLUȚIUNII SALE

ÎN
UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 53 cr. v. a.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

[397] 22—25

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

„TIPOGRAFIA“, societate pe acțiuni din Sibiu îndeplinește tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește cărți de tot felul, înștiințări de căsătorie, înștiințări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea „Tipografia“ primește în editură cărți școlare și peste tot cărți scrise anume pentru popor, precum sunt povești, snoave, poezii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în limba poporului și alte deasemenea.

Fiind „Tipografia“, societate pe acțiuni **avere națională**, bine ar fi, ca Românii aci să se-și comandeze cele de lipsă, ear' nu la străini.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu se află de vânzare

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

**TABLOUL
„CONFERENȚEI NAȚIONALE“.**

În mărime 33×50 cm.

Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin postă fl. 1.70.

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Românii la Dobrițin

12 Noembrie 1892.

Prețul 1 fl. v. a.

**TABLOUL
CONDAMNAȚILOR POLITICI**

PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.

Prețul 2 fl.

Apel pentru subscrieri!

Subscriși, în dorința de a se desvolta spiritul de economisare în cercuri tot mai largi, și de a procura cu deosebire poporului muncitor creditele de care are trebuință, în înțelesul contractului încheiat între noi, înființăm o societate pe acții, pe baza legii comerciale din anul 1875 art. XXXVII., a cărui plan este următorul:

1. Firma societății este „**Zlagneana**“, institut de credit și de economii, cu sediul în Zlatna (comitatul Albei-inferioare).
2. Societatea se înființează pe timp nedeterminat.
3. Capitalul social se fixează cu 100.000 coroane și consistă din 1000 acții de câte 100 coroane una. [2054] 3-4
4. Acțiunile, ce se vor emite, vor fi scrise pe numele respectivului acționar și vor fi provăzute cu cuponi la purtător și cu un talon.
5. De fiecare acție sunt a se depune la subscriere 40% a valorii nominale, adică 40 coroane, precum și o coroană taxă de înscriere. Celelalte rate de acții subscribe, vor fi plătite în decurs de șese luni în trei rate egale, începând dela adunarea generală constituantă.
6. Terminul ultim pentru subscrierea acțiilor este pus pe 31 Octomvrie a. c.
7. Subscrierea e obligatorie. Cei-ce vor subscrie acții și nu vor satisface obligamentului lor, vor fi împrocesuați pe cale legală.
8. Fundatorii își rezervă dreptul de a denumi ei înșiși pe membrii primei direcțiuni, precum și pe directorul executiv.

Pentru toate cele expuse în acest apel de subscrieri, luăm răspunderea solidară. Zlatna, în 27 August 1896.

Emanuel Beșa m. p., paroch (Zlatna), Nicolae Mușa m. p., econom (Valea-Dosului), Vasile Aron m. p., econom (Valea-Dosului), Iuliu M. Montani m. p., protopop gr.-cat în Zlatna, Ioan Moldovan m. p., preot gr.-or. în Petrângeni, Teodor Dușa m. p., cand de preot (Petrângeni), Moise Popescu m. p., proprietar (Amașul-mare), Ștefan Corpade al Anei m. p., econom (Zlatna), Ioan Olariu m. p., măcelar (Zlatna), Ioan Codruș m. p., brutar (Zlatna), Iuliu V. Albini m. p., notar și proprietar în Zlatna, George Vișa m. p., proprietar (Zlatna), Nicolae Porcaru l. Alexandru m. p., econom (Valea Dosulu), Dionisiu Popoviciu m. p., notar cerc. în Bacia, Nicolau Popoviciu m. p., paroch gr.-cat. (Cibu), Ștefan Pașculeț m. p., proprietar (Zlatna), Nicolau Cristea m. p., preot (Petrângeni), Amfilochie Giurca m. p., notar cercual în Feneș, Ebergényi János m. p., proprietar (Zlatna), Petru Petringenar m. p., proprietar (Zlatna), Constantin Ciurea Irimia m. p., ad. not. în Zlatna.

„LUGOSANA“

institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos.

Primește depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

- a) Depuneri cu anunț de 30 zile cu 5%;
- b) " " " " 60 " " 5¹/₂%;
- c) " " " " facute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat. După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 11—

Direcțiunea.

Foarte exact umblă

numai veritabilele oroloage de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanție de 3 ani;

se află la

[1958] 4-20

IULIU ERŐS,

orologier, optic și proprietar de cel mai mare deposit de oroloage, giuvaere, mărfuri de aur și argint. Edificiul „Transilvaniei“. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.